

श्रीगणेशशारदासद्गुरुमंगलमूर्तिभ्योनमः ॥ यंत्रब्रह्मवेदांतवि-
 दोवदंतिपरंप्रधानं पुरुषंतथान्ये ॥ विश्वोद्भूतेः कारणमीश्वरं वात-
 स्मै नमो विघ्ननिवारणाय ॥ १ ॥ ॐ अस्य श्रीगुरुगीतामालामं-
 त्रस्य ॥ भगवान्सदाशिवऋषिः ॥ विरादछंदः ॥ श्रीगुरुपरमा-
 त्मा देवता ॥ हं बीजं ॥ सः शक्तिः ॥ सो हं कीलकं ॥ श्रीगुरुकृपा-
 प्रसादसिद्धयर्थे जपे विनियोगः ॥ अथ करन्यासः ॥ ॐ हं सां सूर्या-
 त्मने अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ ॐ हं सीं सोमात्मने तर्जनीभ्यां नमः ॥
 ॐ हं सूं निरंजनात्मने मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ हं सैं निराभासात्मने
 अनामिकाभ्यां नमः ॥ ॐ हं सौं अतनुसूक्ष्मात्मने कनिष्ठिकाभ्यां
 नमः ॥ ॐ हं सः अव्यक्तात्मने करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ इति
 करन्यासः ॥ अथ हृदयादिन्यासः ॥ ॐ हं सां सूर्यात्मने हृदयाय
 नमः ॥ ॐ हं सीं सोमात्मने शिरसे स्वाहा ॥ ॐ हं सूं निरंजनात्म-
 ने शिखायै वषट् ॥ ॐ हं सैं निराभासात्मने कवचाय हुं ॥ ॐ हं सौं

गुरु
१

अतनुसूक्ष्मात्मनेनेत्रतयायवौषट् ॥ ॐ हंसः अव्यक्तात्मनेअ-
स्त्रायफट् ॥ इतिहृदयादिन्यासः ॥ अथध्यानं ॥ हंसाभ्यांपरि-
वृत्तपत्रकमलैर्दिव्यैर्जगत्कारणं । विश्वोत्कीर्णमनेकदेहनिलयंस्व-
च्छंदमानंदकं ॥ आद्यंतैकमखंडचिद्घनरसपूर्णह्यनंतंशुभं । प्रत्य-
क्षाक्षरविग्रहंगुरुपदंध्यायेद्विभुंशाश्रितं ॥ १ ॥ विश्वव्यापिनमामि-
देवममलंनित्यंपरन्निष्कलं ॥ नित्योद्बुद्धसहस्रपत्रकमलंलुप्ताक्षरे
मंडपे ॥ नित्यानंदमयंसुखैकनिलयंनित्यंशिवंस्वप्रभं ॥ ध्याये-
द्धंसपरंपरात्परतरंस्वच्छंदसर्वागमं ॥ २ ॥ ऊर्ध्वाम्नायगुरोःपदं
त्रिभुवनोकाराख्यसिंहासनं ॥ सिद्धाचारसमस्तवेदपठितंषट्च-
क्रसंचारणं ॥ अद्वैतस्फुरदमिमेकममलंपूर्णप्रभाशोभितं ॥ शांतं
श्रीगुरुपंकजंभजमनश्चैतन्यचंद्रोदयं ॥ ३ ॥ नमामिसद्गुरुंशांतं
प्रत्यक्षंशिवरूपिणम् ॥ शिरसायोगपीठस्थंमुक्तिकामार्थसिद्धिदं ॥
॥ ४ ॥ प्रातःशिरसिशुक्लाब्जोद्विनेत्रंद्विभुजंगुरुं ॥ वराभयकरं

गीता

१

शांतं । स्मरेत्तन्नामपूर्वकं ॥ ५ ॥ प्रसन्नवदनाक्षं च । सर्वदेवस्वरू-
 पिणं ॥ तत्पादोदकजांधारां । निपतन्तीस्वमूर्धनि ॥ ६ ॥ तयासं-
 क्षालयेद्देहे । ह्यंतर्बाह्यगतंमलं ॥ तत्क्षणाद्विरजोमंत्रो । जायते
 स्फटिकोपमः ॥ ७ ॥ तीर्थानिदक्षिणेपादे । वेदास्तन्मुखमाश्रि-
 ताः ॥ पूजयेदर्चितंतंतु । तदभिध्यानपूर्वकं ॥ ८ ॥ सहस्रदल-
 पंकजेसकलशीतरश्मिप्रभं । वराभयकरांबुजंविमलगंधपुष्पांबरं ॥
 प्रसन्नवदनेक्षणंसकलदेवतारूपिणं ॥ स्मरेच्छिरसिहंसगतदभि-
 धानपूर्वगुरुं ॥ ९ ॥ इतिध्यानं ॥ मानसोपचारैः श्री-
 गुरुंपूजयित्वा ॥ लंपृथिव्यात्मनेगंधतन्मात्राप्रकृत्यानंदात्मने
 श्रीगुरुदेवायनमः पृथिव्यात्मकंगंधंसमर्पयामि ॥ हंआका-
 शात्मनेशब्दतन्मात्राप्रकृत्यानंदात्मने श्रीगुरुदेवायनमः आ-
 काशात्मकंपुष्पंसमर्पयामि ॥ यंवाय्वात्मनेस्पर्शतन्मात्राप्रकृ-
 त्यानंदात्मने श्रीगुरुदेवायनमः वाय्वात्मकं धूपंसमर्पया-

मि ॥ रंतेजआत्मनेरूपतन्मात्राप्रकृत्यानंदात्मने श्रीगुरुदेवा-
यनमः तेजआत्मकंदीपंसमर्पयामि ॥ वंअबात्मने रसत-
न्मात्राप्रकृत्यानंदात्मनेश्रीगुरुदेवायनमः अबात्मकंनैवेद्यंसमर्प-
यामि ॥ संसर्वात्मनेसर्वतन्मात्राप्रकृत्यानंदात्मनेश्रीगुरुदेवायन-
मः सर्वात्मकान् सर्वोपचारान्समर्पयामि ॥ ॥ इतिमानसपूजा ॥
अथश्रीगुरुमालामंत्रः ॥ ॐ नमः श्रीगुरुदेवायपरमपुरुषायसर्व-
देवतावशीकराय सर्वारिष्टविनाशायसर्वमंत्रच्छेदनायत्रैलोक्यं व-
शमानयस्वाहा ॥ अचिंत्याव्यक्तरूपाय । निर्गुणायगुणात्मने ॥
समस्तजगदाधारमूर्त्तयेब्रह्मणेनमः ॥ १ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ गुह्या-
द्गुह्यतरंसारंगुरुगीताविशेषतः ॥ त्वत्प्रसादाच्च श्रोतव्या तत्सर्वब्रू-
हिसूतनः ॥ २ ॥ सूत उवाच ॥ कैलासशिखरेरम्येभक्तिसाधनहेत-
वे ॥ प्रणम्यपार्वतीभक्त्या । शंकरंपरिपृच्छति ॥ ३ ॥ पार्वत्यु-
वाच ॥ ॐ नमोदेवदेवेश । परात्परजगद्गुरो ॥ सदाशिवमहा-

देव । गुरुदीक्षांप्रयच्छमे ॥ ४ ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञ । व्रतानां व्र-
 तनायकम् ॥ ब्रूहि मे कृपया शंभो । गुरुमाहात्म्यमुत्तमम् ॥ ५ ॥
 केन मार्गेण भोः स्वामिन् । देही ब्रह्ममयो भवेत् ॥ तत्कृपां कुरु मे स्वा-
 मिन् नमामि चरणौ तव ॥ ६ ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ यस्य देवे प-
 राभक्तिर्यथा देवे तथा गुरौ ॥ तस्यैते कथिता ह्यर्थाः प्रकाशं ते महा-
 त्मनः ॥ ७ ॥ मम रूपासि देवित्वं । त्वद्भक्त्यर्थं वदाम्यहं ॥ लो-
 कोपकारकः प्रभो । न केनापि कृतः पुरा ॥ ८ ॥ योगुरुः स शिवः
 प्रोक्तो । यः शिवः स गुरुः स्मृतः ॥ विकल्पं यस्तु कुर्वीत । स न-
 रोगुरुतल्पगः ॥ ९ ॥ दुर्लभं त्रिषु लोकेषु । तच्छृणुष्व वदाम्यहं ॥
 गुरुं ब्रह्म विना नान्यत् । सत्यं सत्यं वरानने ॥ १० ॥ वेदशास्त्रपु-
 राणानि । इतिहासादिकानि च ॥ मंत्रयंत्रादिविद्यानां । स्मृति-
 रुच्चाटनादिकम् ॥ ११ ॥ शैवशाक्तागमादीनि । ह्यन्ये च बहवो
 मताः ॥ अपभ्रंशः समस्तानां । जीवानां भ्रांतचेतसाम् ॥ १२ ॥

जपस्तपोव्रतंतीर्थं । यज्ञोदानंतथैवच ॥ गुरुतत्त्वमविज्ञाय । सर्वं
 व्यर्थं भवेत्प्रिये ॥ १३ ॥ गुरुबुद्ध्यात्मनोनान्यत् । सत्यंसत्यंवरा-
 नने ॥ तल्लाभार्थं प्रयत्नस्तु । कर्तव्यश्चमनीषिभिः ॥ १४ ॥ गू-
 ढाविद्याजगन्माया । देहमज्ञानसंभवं ॥ विज्ञानंतत्प्रसादेन ।
 गुरुशब्देन कथ्यते ॥ १५ ॥ यदंग्रिकमलद्वंद्वं । द्वंद्वतापनिवार-
 कं ॥ तारकं भवसिंधौ च । श्रीगुरुं प्रणमाम्यहं ॥ १६ ॥ देहीब्रह्म
 भवेद्यस्मात् । त्वत्कृपार्थं वदामितत् ॥ सर्वपापविशुद्धात्मा । श्री-
 गुरोः पादसेवनात् ॥ १७ ॥ सर्वतीर्थावगाहस्य । संप्राप्नोति फ-
 लं नरः ॥ गुरोः पादोदकं पीत्वा । शेषं शिरसि धारयन् ॥ १८ ॥
 शोषणं पापपंकस्य । दीपनं ज्ञानतेजसः ॥ गुरोः पादोदकं सम्य-
 क् । संसारार्णवतारकं ॥ १९ ॥ अज्ञानमूलहरणं । जन्मकर्मनि-
 वारणं ॥ ज्ञानवैराग्यसिद्ध्यर्थं । गुरुपादोदकं पिबेत् ॥ २० ॥
 गुरुपादोदकं पानं । गुरोरुच्छिष्टभोजनं ॥ गुरुमूर्तेः सदा ध्यानं ।

गुरुस्तोत्रं सदा जपः ॥ २१ ॥ स्वदेशिकस्यैव च नाम कीर्तनं । भवे-
 दनंतस्य शिवस्य कीर्तनं ॥ स्वदेशिकस्यैव च नाम चिंतनं । भवेदनं-
 तस्य शिवस्य चिंतनं ॥ २२ ॥ यत्पादरेणुर्वै नित्यं । कोऽपि संसारवा-
 रिधौ ॥ सेतुबंधाय तेनाथ । देशिकं त्रमुपास्महे ॥ २३ ॥ यस्मा-
 दनुग्रहं लब्ध्वा । महदज्ञानमुत्सृजेत् ॥ तस्मै श्रीदेशिकेन्द्राय ।
 नमश्चाभीष्टसिद्धये ॥ २४ ॥ काशीक्षेत्रं निवासश्च । जान्हवीच-
 रणोदकं ॥ गुरुर्विश्वेश्वरः साक्षात् । तारकं ब्रह्म निश्चितं ॥ २५ ॥
 शिरःपादांकितं कृत्वा । गयास्तेचाक्षयो वटः ॥ तीर्थराजप्रयागो
 ऽसौ । गुरुमूर्त्यै नमोनमः ॥ २६ ॥ गुरुमूर्तिस्मरेन्नित्यं । गुरोर्नामस-
 दाजपेत् ॥ गुरोराज्ञां प्रकुर्वीत । गुरोरन्यन्नभावयेत् ॥ २७ ॥ गुरुवक्त्रे
 स्थितं ब्रह्म । प्राप्य ते तत्प्रसादतः ॥ गुरोर्ध्यानं तथा कुर्यान्नारीव स्वैरि-
 णीयथा ॥ २८ ॥ स्वाश्रमं च स्वजातिं च । स्वकीर्तिं पुष्टिवर्धनम् ॥ एत-
 त्सर्वपरित्यज । गुरोरन्यन्नभावयेत् ॥ २९ ॥ अनन्याश्रितयंतो ये । सु-

लभं परमं सुखं । तस्मात्सर्वप्रयत्नेन । गुरोराश्रयनं कुरु ॥ ३० ॥ गुरुवक्त्रे
 स्थिता विद्या । १ । रुभक्त्या चलभ्यते ॥ त्रैलोक्येऽस्फुटवक्त्रारो ।
 देवाद्यसुरपन्नगाः ॥ ३१ ॥ गुकारश्चांधकारो हि । रुकारस्तेज उ-
 च्यते ॥ अज्ञानग्रासकं ब्रह्म । गुरुरेव न संशयः ॥ ३२ ॥ गुकार-
 श्चांधकारस्तु । रुकारस्तन्निरोधकृत् ॥ अंधकारविनाशित्वाद्गुरु-
 रित्यभिधीयते ॥ ३३ ॥ गुकारश्च गुणातीतो । रूपातीतो रुकार-
 कः ॥ गुणरूपविहीनत्वाद्गुरु रित्यभिधीयते ॥ ३४ ॥ गुकारः प्रथ-
 मो वर्णो । मायादिगुणभासकः ॥ रुकारोऽस्ति परब्रह्म ॥ मायाभ्रां-
 तिविमोचकम् ॥ ३५ ॥ एवं गुरुपदं श्रेष्ठं । देवानामपि दुर्लभं ॥ हा-
 हा हूहू गणैश्चैव । गंधर्वाद्यैश्च पूजितं ॥ ३६ ॥ ध्रुवं तेषां च सर्वेषां ।
 नास्ति तत्त्वं गुरोः परं ॥ गुरोराश्रयनं कार्यं । स्वजीवित्वं निवेदये-
 त् ॥ ३७ ॥ आसनं शयनं वस्त्रं । वाहनं भूषणादिकं ॥ साधके-
 न प्रदातव्यं । गुरुसंतोषकारणं ॥ ३८ ॥ कर्मणामनसा वाचा ।

सर्वदाराधयेद्गुरुं ॥ दीर्घदंढनमस्कृत्य । निर्लज्जोगुरुसन्निधौ ॥
 ॥ ३९ ॥ शरीरमिन्द्रियं प्राणं । अर्थस्वजनबांधवान् ॥ आत्मदारा-
 दिकं सर्वं । सद्गुरुभ्यो निवेदयेत् ॥ ४० ॥ गुरुरेको जगत्सर्वं । ब्र-
 ह्मविष्णुशिवात्मकं ॥ गुरोः परतरं नास्ति । तस्मात्संपूजयेद्गुरुम् ॥
 ॥ ४१ ॥ सर्वश्रुतिशिरोरत्न । नीराजितपदांबुजं ॥ वेदांतार्थप्र-
 वक्तारं । तस्मात्संपूजयेद्गुरुम् ॥ ४२ ॥ यस्य स्मरणमात्रेण । ज्ञान-
 मुत्पद्यते स्वयं ॥ स एव सर्वसंपत्तिः । तस्मात्संपूजयेद्गुरुम् ॥ ४३ ॥
 कृमिकीटभस्मविष्ठा । दुर्गंधिमलमूत्रकं ॥ श्लेष्मरक्तत्वचामांसैः ।
 नद्धं चैतद्दरानने ॥ ४४ ॥ संसारवृक्षमारूढाः । पतन्ति नरकार्णवे ॥
 यस्तानुद्धरते सर्वान् । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४५ ॥ गुरुर्ब्रह्मा गुरु-
 र्विष्णुः । गुरुर्देवो महेश्वरः ॥ गुरुरेकं परंब्रह्म । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥
 ॥ ४६ ॥ अज्ञानतिमिरांधस्य । ज्ञानांजनशलाकया ॥ चक्षुरु-
 न्मीलितयेन । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४७ ॥ स्थावरं जंगमं व्याप्तं ।

यत्किञ्चित्सचराचरं ॥ त्वंपदं दर्शितं येन ॥ तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥
 ॥ ४८ ॥ अखंडमंडलाकारं । व्याप्तयेन चराचरं ॥ तत्पदं दर्शितं
 येन । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ४९ ॥ चिन्मयं व्यापितं सर्वं । त्रैलो-
 क्यं सचराचरं ॥ असित्वं दर्शितं येन । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५० ॥
 निमिषार्द्धार्द्धपाताद्वा । यद्वाक्याद्वै विलोक्यते ॥ स्वात्मानं
 स्थिरमादत्ते । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५१ ॥ चैतन्यं शाश्वतं शांतं ।
 व्योमातीतं निरंजनं ॥ नादबिंदुकलातीतं । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥
 ॥ ५२ ॥ निर्गुणं निर्मलं शांतं । जंगमं स्थिरमेव च ॥ व्याप्तयेन
 जगत्सर्वं । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५३ ॥ त्वंपिता त्वंच मे माता ।
 त्वंबंधुस्त्वंच देवता ॥ संसारप्रीतिभंगाय । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥
 ॥ ५४ ॥ यत्सत्त्वेन जगत्सत्यं । यत्प्रकाशेन भातियत् ॥ यदा-
 नंदेन नंदंति । तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ५५ ॥ यस्मिन् स्थितमिदं
 सर्वं । भातियद्भानुरूपतः ॥ यत्प्रीत्या प्रियपुत्रादि ॥ तस्मै श्री०

॥५६॥ येनचेतयताहीदं । चित्तंचेतयतेनरः ॥ जागृत्स्वप्नसुषुप्त्या-
 दि । तस्मै० ॥५७॥ यस्यज्ञानमिदंविश्वं । नदृश्यंभिन्नभेदतः ॥
 सदैकरूपरूपाय । तस्मैश्रीगुर० ॥ ५८ ॥ यस्याज्ञातंमतंतस्य ।
 मतंयस्यनवेदसः ॥ अनन्यभावभावाय । तस्मैश्रीगुरवेनमः ॥
 ॥ ५९ ॥ यस्मैकारणरूपाय । कार्यरूपेणभातियत् । कार्यका-
 रणरूपाय । तस्मैश्रीगु० ॥ ६० ॥ नानारूपमिदंविश्वं । नके-
 नाप्यस्तिभिन्नता ॥ कार्यकारणरूपाय । तस्मैश्री० ॥ ६१ ॥
 ज्ञानशक्तिसमारूढ । तत्त्वमालाविभूषिणे ॥ भुक्तिमुक्तिप्रदात्रे
 च । तस्मै० ॥ ६२ ॥ अनेकजन्मसंप्राप्तकर्मधर्मविदाहिने ॥
 ज्ञानानलप्रभावेन । तस्मै० ॥ ६३ ॥ शोषणंभवसिंधोश्च । दी-
 पनंक्षरसंपदां ॥ गुरोःपादोदकंयस्य । तस्मैश्री० ॥ ६४ ॥ न
 गुरोरधिकंतत्त्व । नगुरोरधिकंतपः ॥ तत्त्वंज्ञानात्परंनास्ति । त-
 स्मैश्रीगुर० ॥ ६५ ॥ मन्नाथः श्रीजगन्नाथो । महुरुःश्रीजगद्गु-

रुः ॥ स्वात्मैवसर्वभूतात्मा । तस्मैश्रीगुरवे० ॥ ६६ ॥ गुरुरादि-
 रनादिश्च । गुरुःपरमदैवतं ॥ गुरुमंत्रसमोनास्ति । तस्मैश्री
 गुरवेनमः ॥ ६७ ॥ एकएवपरोबंधुर्विषमेसमुपस्थिते ॥ गुरुःस-
 कलधर्मात्मा । तस्मैश्रीगुरवेनमः ॥ ६८ ॥ गुरुमध्येस्थितंविश्वं ।
 विश्वमध्येस्थितंगुरुं ॥ गुरुर्विश्वंनमस्तेऽस्तु । तस्मैश्री० ॥ ६९ ॥
 भवारण्यप्रविष्टस्य । दिङ्मोहभ्रांतिचेतसः ॥ येनसंदर्शितःपं-
 थाः । तस्मैश्री० ॥ ७० ॥ तापत्रयाग्नितापानाम् । अशांतप्राणि-
 नांसुने । गुरुरेवपरागंगा ॥ तस्मैश्रीगुरवे० ॥ ७१ ॥ अज्ञानेना-
 हिनाग्रस्ताः । प्राणिनस्तान्चिकित्सकः ॥ विद्यास्वरूपोभगवा-
 न् । तस्मैश्री० ॥ ७२ ॥ हेतवेजगतामेव । संसारार्णवसेतवे ॥
 प्रभवेसर्वविद्यानांशंभवेगुरवेनमः ॥ ७३ ॥ ध्यानमूलंगुरोर्मूर्तिः ।
 पूजामूलंगुरोःपदं ॥ मंत्रमूलंगुरोर्वाक्यं । मुक्तिमूलंगुरोःकृपा ॥
 ॥ ७४ ॥ सप्तसागरपर्यंतं । तीर्थस्नानफलंयथा ॥ गुरुपादोद-

विंदोश्च । सहस्रांशेनतत्फलं ॥ ७५ ॥ शिवेरुष्टेगुरुस्त्राता । गु-
 रौरुष्टेनकश्चन । लब्ध्वाकुलगुरुसंम्यक् । गुरुमेवसमाश्रयेत् ॥ ७६ ॥
 मधुलुब्धोयथाभृंगः । पुष्पात्पुष्पांतरं व्रजेत् । ज्ञानलुब्धस्त-
 थाशिष्यो । गुरोर्गुर्वंतरं व्रजेत् ॥ ७७ ॥ वंदेगुरुपदद्वंद्वं । वाङ्म-
 नोऽस्तीतगोचरं ॥ श्वेतरक्तप्रभाभिन्नं । शिवशक्त्यात्मकंपरं ॥
 ॥ ७८ ॥ गुकारंचगुणातीतं । रुकारंरूपवर्जितं ॥ गुणातीतम-
 रूपंच । योदद्यात्सगुरुः स्मृतः ॥ ७९ ॥ अत्रिनेत्रःशिवःसाक्षात् ।
 द्विबाहुश्चहरिःस्मृतः ॥ योऽचतुर्वदनोब्रह्मा । श्रीगुरुः कथितः
 प्रिये ॥ ८० ॥ अयंमयांजलिर्बद्धो । दयासागरसिद्धये ॥ य-
 दनुग्रहतोजंतुःचित्रसंसारमुक्तिभाक् ॥ ८१ ॥ श्रीगुरोः परमंरू-
 पं । विवेकंचक्षुरग्रतः ॥ मंदभाग्यानपश्यंति । अंधाः सूर्योद-
 यंयथा ॥ ८२ ॥ कुलानांकुलकोटीनां । तारिकस्तत्रतक्षणात् ॥ अ-
 तस्तंसदुरुज्ज्ञात्वा । त्रिकालमभिवंदयेत् ॥ ८३ ॥ श्रीनाथचरणद्वंद्वं ।

यस्यांदिशिविराजते। तस्यांदिशिनमस्कुर्यात्। भक्त्याप्रतिदिनंप्रि-
 ये ८४ साष्टांगप्रणिपातेन। स्तुवन्नित्यंगुरुं भजेत् । भजनात्स्थैर्यमा-
 प्रोति । स्वस्वरूपमयो भवेत् ॥ ८५ ॥ दोभ्यां पद्भ्यांच जानुभ्यां। उरसा-
 शिरसा दृशा ॥ मनसावचसाचेति । प्रणामोऽष्टांग उच्यते ॥ ८६ ॥
 तस्यैदिशे सततमंजलिरेष नित्यं । प्रक्षिप्यते मुखरितैर्मधुरैः प्रसूनैः ॥
 जागर्तियत्र भगवान् गुरुचक्रवर्ती । विश्वस्थितिप्रलयनाटकनित्य-
 साक्षी ॥ ८७ ॥ अभ्यस्तैः किमु दीर्घकालविमलैर्व्याधिप्रदैर्दुष्करैः।
 प्राणायामशतैरनेककरणैर्दुःखात्मकैर्दुर्जयैः ॥ यस्मिन्नभ्युदिते वि-
 नश्यति बली वायुः स्वयंतत्क्षणात् ॥ प्राप्यस्तत्सहजस्वभावमनि-
 षं सेवेत मेकंगुरुं ॥ ८८ ॥ ज्ञानं विना मुक्तिपदं । लभ्यते गुरुभक्ति-
 तः । गुरोः समान्यतो नान्यत् । साधनंगुरुमार्गिणां ॥ ८९ ॥
 यस्मात्परतरं नास्ति । नेति नेतीति वैश्रुतिः ॥ मनसावचसाचैव ।
 सत्यमाराधयेद्गुरुं ॥ ९० ॥ गुरोः कृपाप्रसादेन । ब्रह्मविष्णुमहेश्व-

राः ॥ सामर्थ्यतत्प्रसादेन । केवलंगुरुसेवया ॥ ९१ ॥ देवकिन्नर-
 गंधर्वाः । पितृयक्षास्तुतुंबरुः ॥ सुनयोऽपिनजानांति । गुरुशुश्रू-
 षणेविधिं ॥ ९२ ॥ महाहंकारगर्वेण । तपोविद्याबलेनच ॥
 भ्रमत्येतस्मिन्संसारे । घटियंत्रयथापुनः ॥ ९३ ॥ नमुक्तागण-
 गंधर्वाः । पितृयक्षास्तुचारणाः ॥ ऋषयःसिद्धदेवाद्याः । गुरुसेवाप-
 राद्धमुखाः ॥ ९४ ॥ ध्यानंशृणुमहादेवि । सर्वानंदप्रदायकं ॥
 सर्वसौख्यकरंचैव । भुक्तिमुक्तिप्रदायकं ॥ ९५ ॥ श्रीमत्परंब्रह्म-
 गुरुंस्मरामि । श्रीमत्प० गुरुंभजामि ॥ श्रीम० गुरुंवदामि । श्री-
 मत्परंब्रह्मगुरुंनमामि ॥ ९६ ॥ ब्रह्मानंदंपरमसुखदंकेवलंज्ञानमू-
 र्तिं । द्वंद्वार्तीतंगगनसदृशंतत्त्वमस्यादिलक्ष्यं ॥ एकंनित्यंविम-
 लमचलं सर्वधीसाक्षिभूतं । भावातीतंत्रिगुणरहितं सद्गुरुंतन्न-
 मामि ॥ ९७ ॥ तद्दंबुजेकर्णिकमध्यसंस्थं । सिंहासनेसंस्थित-
 दिव्यमूर्तिं ॥ ध्यायेद्गुरुंचंद्रकलाप्रकाशं । सच्चित्सुखाभीष्टवरंद-

धानं ॥ ९८ ॥ श्वेतांबरश्वेतविलेपपुष्पं । मुक्ताविभूषंमुदितद्वि-
 नेत्रं ॥ वामांकपीठेस्थितदिव्यशक्तिं । मंदस्मितंपूर्णकृपानिधा-
 नं ॥ ९९ ॥ आनंदमानंदकरंप्रसन्नं । ज्ञानस्वरूपंनिजभावयु-
 क्तं ॥ योगींद्रमीड्यंभवरोगवैद्यं । श्रीमद्गुरुंनित्यमहंनमामि ॥
 ॥ १०० ॥ वंदेगुरुणांचरणारविंदं । संदर्शितस्वात्मसुखांबुधी-
 नां ॥ जनस्ययेषांगलिकायमानं । संसारहालाहलमोहशाल्यै ॥
 ॥ १०१ ॥ यस्मिन्सृष्टिस्थितिध्वंस । निग्रहानुग्रहात्मकं ॥ कृ-
 त्यंपंचविधंशश्वत् । भासतेतंगुरुंभजेत् ॥ १०२ ॥ पादाब्जेसर्वसंसा-
 र । दावकालानलंस्वके ॥ ब्रह्मरंध्रेस्थितांभोज । मध्यस्थंचंद्रमं-
 डलं ॥ १०३ ॥ अकथादित्रिरेखाब्जे । सहस्रदलमंडले ॥ हंसपार्श्व-
 त्रिकोणेच । स्मरेत्तन्मध्यगंगुरुं ॥ १०४ ॥ नित्यंशुद्धंनिराभासं । नि-
 राकारंनिरंजनं ॥ नित्यबोधचिदानंदं ॥ गुरुंब्रह्मनमाम्यहम् ॥ १०५ ॥
 सकलभुवनसृष्टिः कल्पिताशेषसृष्टिर्निखिलनिगमदृष्टिः सत्पदा-

रैकसृष्टिः॥अथगणपरमेष्ठी सत्पदारैकसृष्टिर्भवगुणपरमेष्ठीमोक्षमा-
 र्गैकदृष्टिः ॥ १०६ ॥ सकलभुवनभंगस्थापनास्तंभयष्टिः । सकरु-
 णरसवृष्टिस्तत्त्वमालासमष्टिः ॥ सकलसमयसृष्टिः सच्चिदानं-
 ददृष्टिर्निवसतुमयिनित्यंश्रीगुरोर्दिव्यदृष्टिः ॥ १०७ ॥ नगुरो-
 रधिकं न गुरोरधिकं । नगुरोरधिकं नगुरोरधिकं ॥ शिव-
 शासनतः शिवशासनतः । शिवशासनतः शिवशासनतः ॥
 ॥ १०८ ॥ इदमेवशिवं इदमेवशिवं । इदमेवशिवं इदमे-
 वशिवं ॥ ममशासनतो ममशासनतो ममशासनतो मम-
 शासनतः ॥ १०९ ॥ विदितंविदितंविदितंविदितं । विज-
 नंविजनंविजनंविजनं ॥ हरिशासनतोहरिशासनतोहरिशासन-
 तोहरिशासनतः ॥ ११० ॥ एवंविधंगुरुंव्यात्वा । ज्ञानमुत्प-
 द्यतेस्वयं ॥ तदागुरूपदेशेन । मुक्तोऽहमितिभावयेत् ॥ १११ ॥
 गुरूपदेशितैर्मार्गैः । मनःशुद्धितुकारयेत् ॥ अनित्यंखंडयेत्सर्वं ।

यत्किञ्चिदात्मगोचरं ॥ ११२ ॥ ज्ञेयंसर्वमतीतं च । ज्ञानंचमन
 उच्यते ॥ ज्ञानं ज्ञेयं समं कृत्वा । यथानान्यद्वितीयकं ॥ ११३ ॥
 किमत्र बहुनोक्तेन । शास्त्रकोटिशतैरपि ॥ दुर्लभा चित्तविश्रांतिः ।
 विना गुरुकृपां पराम् ॥ ११४ ॥ करुणा खड्गपातेन । च्छित्त्वा पाशा-
 ष्टकं शिशोः ॥ सम्यगानन्दजनकः । सद्गुरुः सोऽभिधीयते ॥ ११५ ॥
 एवं श्रुत्वा महादेवि । गुरुनिंदां करोति यः ॥ स याति नरकान्घो-
 रान् । यावच्चंद्रादिवाकरौ ॥ ११६ ॥ यावत्कल्पांतको देहस्तावद्दे-
 वि गुरुं स्मरेत् ॥ गुरुलोपो न कर्तव्यः । स्वच्छंदो यदि वा भवेत् ॥
 ॥ ११७ ॥ हुंकारेण न वक्तव्यं । प्राज्ञशिष्यैः कदाचन ॥ गुरोरे-
 ग्रेण वक्तव्यं । असत्यं तु कदाचन ॥ ११८ ॥ गुरुत्वं कृत्य हुंकृत्य ।
 गुरुसान्निध्यभाषणः ॥ अरण्ये निर्जले देशे । स भवेत् ब्रह्मराक्षसः
 ॥ ११९ ॥ गुरुकार्यं न लंघेत् । नापृष्ट्वा कार्यमाचरेत् ॥ न ह्युत्तिष्ठे-
 द्विशोऽनत्वा । गुरुसद्भावशोभितः ॥ १२० ॥ न गुरोराश्रमे कुर्या

हुःपानंपरिसर्पणं ॥ दीक्षाव्याख्याप्रभुत्वादि । गुरोराज्ञानकार-
 येत् ॥ १२१ ॥ नोपाश्रमंचपर्यंकंचपादप्रसारणं ॥ नांगभोगा-
 दिकंकुर्यान्नलीलामपरामपि ॥ १२२ ॥ गुरुणांसदसद्वापि ।
 यदुक्तंतन्नलंघयेत् ॥ कुर्वन्नाज्ञांदिवारात्रौ । दासवन्निवसेद्गुरौ ॥
 ॥ १२३ ॥ अदत्तंनगुरोर्द्रव्यं । उपभुंजीतकर्हिचित् ॥ दत्तंच-
 रंकवद्ग्राह्यं । प्राणोप्येतेनलभ्यते ॥ १२४ ॥ पादुकासनश-
 य्यादि । गुरुणायदधिष्ठितं ॥ नमस्कुर्वीततत्सर्वं । पादाभ्यांन
 स्पृशेत्कचित् ॥ १२५ ॥ गच्छतःपृष्ठतोगच्छेत् । गुरुच्छायांनलंघयेत् ॥
 नोल्बणंधारयेद्वेषं । नालंकारांस्तथोल्बणान् ॥ १२६ ॥ गुरुनिंदाक-
 रंहृद्वा । धावयेदथवासयेत् ॥ स्थानंवातत्परित्याज्यं । जिह्वाछे-
 दाक्षमोयदि ॥ १२७ ॥ नोच्छिष्टंकस्यचिद्देयं । गुरोराज्ञान
 चत्यजेत् ॥ कृत्स्नमुच्छिष्टमादाय । नित्यमेवव्रजेद्बहिः ॥ १२८ ॥
 नानृतंनाप्रियंचैव । नगर्वान्नापिवाबहु ॥ ननियोगपरंब्रूयाद्बुत् ।

गुरु
१०

गुरोराज्ञांविभावयेत् ॥१२९॥ प्रभोदेवकुलेशान । स्वामिनराज-
 न्कुलेश्वर ॥ इतिसंबोधनैर्भीतो । गुरुभावेनसर्वदा ॥१३०॥ सु-
 निभिःपन्नगैर्वापि। सुरैर्वाशापितोयदि ॥ कालमृत्युभयाद्वापि ।
 गुरुःसंत्रातिपार्वति ॥ १३१ ॥ अशक्ताहिसुराद्याश्च । अशक्ता
 मुनयस्तथा ॥ गुरुशापप्रपन्नस्य । रक्षणायचक्रुत्रचित् ॥१३२॥
 मंत्रराजमिदंदेवी । गुरुरित्यक्षरद्वयं ॥ स्मृतिवेदार्थवाक्यानां ॥
 गुरुःसाक्षात्परंपदं ॥ १३३ ॥ सत्कारमानपूजार्थं । दंडकाषाय-
 धारणः ॥ ससंन्यासीनवक्तव्यः । संन्यासीज्ञानतत्परः ॥१३४॥
 विजानंतिमहावाक्यं । गुरोश्चरणसेवया ॥ तेवैसंन्यासिनःप्रो-
 क्ता । इतरेवेषधारिणः ॥१३५॥ नित्यंब्रह्मनिराकारं । निर्गुणंबोध-
 येत्परं ॥ भासयन्ब्रह्मभावंयो । दीपोदीपांतरंयथा ॥ १३६ ॥
 गुरुप्रसादतःस्वात्मन्यात्मारामनिरीक्षणात् ॥ समतामुक्तिमार्गे-
 ण । स्वात्मज्ञानंप्रवर्तते ॥ १३७ ॥ आब्रह्मस्तंभपर्यंतं । परमा-

त्मस्वरूपकं ॥ स्थावरंजंगमंचैव । प्रणमामिजगन्मयं ॥ १३८ ॥
 वंदेऽहंसच्चिदानंदं । भावातीतंजगद्गुरुम् ॥ नित्यंपूर्णनिराकारं ।
 निर्गुणंस्वात्मसंस्थितं ॥ १३९ ॥ परात्परतरंध्यायेत् । नित्यमानंदका-
 रकं ॥ तृदयाकाशमध्यस्थं । शुद्धस्फटिकसन्निभं ॥ १४० ॥ स्फ-
 टिकेस्फाटिकंरूपं । दर्पणेदर्पणोयथा ॥ तथात्मनिचिदाकारा आनं-
 दंसोऽहमित्युत ॥ १४१ ॥ रूपातीतंहिपुरुषं । ध्यायतेचिन्मयंहृदि ॥
 तत्रस्फुरतियोभावः । शृणुतत्कथयामिते ॥ १४२ ॥ अजोऽहम-
 मरोऽहंच । अनादिनिधनोह्यहं ॥ अविकारश्चिदानंदो । ह्य-
 णीयान्महतोमहान् ॥ १४३ ॥ अपूर्वमपरन्नित्यं । स्वयंज्योति-
 र्निरामयं ॥ विरजंपरमाकाशं । ध्रुवमानंदमव्ययं ॥ १४४ ॥
 अगोचरंतथाऽगम्यं । नामरूपविवर्जितं ॥ निःशब्दंतुविजानी-
 यात्स्वभावाद्ब्रह्मपार्वति ॥ १४५ ॥ यथागंधस्वभावत्वं । कर्पू-
 रकुसुमादिषु ॥ शीतोष्णत्वस्वभावत्वं । तथाब्रह्मणिशाश्वतं ॥

गुरु
११

॥ १४६ ॥ यथानिजस्वभावेन । कुंडलेकटकादयः ॥ सुवर्णत्वे-
नतिष्ठन्ति । तथाहंब्रह्मशाश्वतं ॥ ४७ ॥ स्वयंतथाविधोभूत्वा ।
स्थातव्यंयत्रकुत्रचित् ॥ कीटोभृंगइवध्यानात् । यथाभवतितादृशः ।
॥ ४८ ॥ गुरुध्यानात्तथास्वांते । स्वयंब्रह्ममयोभवेत् ॥ पिंडेपदेतथा
रूपे । मुक्तोऽसौनात्रसंशयः ॥ १४९ ॥ पार्वत्युवाच ॥ पिंडं
किंतुमहादेव । पदं किंसमुदाहृतं । रूपातीतंचरूपं किं । एतदा-
ख्याहिशंकर ॥ १५० ॥ श्रीमहादेवउवाच ॥ पिंडेकुंडलिनीश-
क्तिः । पदंहंसमुदाहृतं ॥ रूपं बिंदुरिति ज्ञेयं । रूपातीतं निरंज-
नं ॥ १५१ ॥ पिंडेमुक्ताः पदेमुक्ता । रूपेमुक्तावरानने ॥
रूपातीतेषु येमुक्ताः । तेमुक्तानात्रसंशयः ॥ ५२ ॥ गुरोर्ध्याने-
नेतिनित्यं । देहीब्रह्ममयोभवेत् ॥ स्थितश्चयत्नकुत्रापि । मुक्तो
ऽसौनावसंशयः ॥ ५३ ॥ ज्ञानंवैराग्यमैश्वर्यं । यशःश्रीःसमु-
दाहृतं ॥ षड्गुणैश्वर्ययुक्तश्च । भगवान्श्रीगुरुःप्रिये ॥ ५४ ॥

गुरुःशिवोगुरुर्देवो । गुरुर्बधुःशरीरिणां ॥ गुरुरात्मागुरुर्जीवो ।
 गुरोरन्यन्नविद्यते ॥ ५५ ॥ एकाकीनिःस्पृहःशांतः । चिंतासू-
 याविवर्जितः ॥ बाल्यभावेनयोभाति । ब्रह्मज्ञानीसुउच्यते ॥
 ॥ ५६ ॥ नसुखंवेदशास्त्रेषु । नसुखंमंत्रयंत्रके ॥ गुरोःप्रसादा-
 दन्यत्र । सुखंनास्तिमहीतले ॥ ५७ ॥ चार्वाकवैष्णवमते ।
 सुखंप्राभाकरेनहि ॥ गुरोःपादांतिकेयद्वत् । सुखंवेदांतसमतं ॥
 ॥ ५८ ॥ नतत्सुखंसुरेन्द्रस्य । नसुखंचक्रवर्तिनां ॥ यत्सुखंवीत-
 रागस्य । मुनेरेकांतवासिनः ॥ ५९ ॥ रसंब्रह्मपिवेद्यश्च । तृप्तो
 यःपरमात्मनि ॥ इंद्रं च मन्यते रंकं । नृपाणांतत्रकाकथा ॥ ६० ॥
 एकएवाद्वितीयोऽहं । गुरुवाक्येननिश्चितः ॥ एवमभ्यस्यतानि-
 त्यं । नसेव्यवैवनांतरं ॥ ६१ ॥ अभ्यासान्निमिषेणैव । समा-
 धिमधिगच्छति ॥ आजन्मजनितंपापं । तत्क्षणादेवनश्यति ॥
 ॥ ६२ ॥ किमावाहनमव्यक्ते । व्यापकेकिंविसर्जनं ॥ अमूर्तौ

चकथंपूजा । कथंध्यानंनिरामये ॥ ६३ ॥ गुरुर्विष्णुःसत्त्वमयो ।
 राजसश्चतुराननः ॥ तामसोरुद्ररूपेण । सृजत्यवतिहंतिच ॥
 ॥ १६४ ॥ स्वयंब्रह्ममयोभूत्वा । तत्परंचावलोकयेत् ॥ परा-
 त्परतरंनान्यत् । सर्वगंतन्निरामयं ॥ ६५ ॥ तस्यावलोकनंप्रा-
 प्य । सर्वसंगविवर्जितः ॥ एकाकीनिस्पृहःशान्तः । स्थातावै-
 तत्प्रसादतः ॥ ६६ ॥ लब्धंवाथनलब्धंवा । स्वल्पंवाबहुलं-
 तथा ॥ निष्कामेनैवभोक्तव्यं । सदासंतुष्टमानसं ॥ ६७ ॥
 सर्वज्ञंपदमित्याहुः । देहीसर्वमयोभूवि ॥ सदानंदःसदाशांतो ।
 रमतेयत्रकुत्रचित् ॥ ६८ ॥ यत्रैवतिष्ठतेसोऽपि । सदेशःपुण्य-
 भाजनः ॥ मुक्तस्यलक्षणंचैव । तवाग्रेकथितंमया ॥ ६९ ॥ उ-
 पदेशस्त्वयंदेवि । गुरुमार्गेणमुक्तिदः ॥ गुरुभक्तिस्तथात्यंता ।
 कर्तव्यावैमनीषिभिः ॥ १७० ॥ नित्ययुक्ताश्रयःसर्वो । वेदकृ-
 त्सर्ववेदकृत् ॥ स्वपरज्ञानदाताच । तंवंदेगुरुमश्वरं ॥ १७१ ॥

यद्यप्यधीतानिगमाः । षडंगान्यागमाः प्रिये ॥ अध्यात्मादीनि
 शास्त्राणि । ज्ञानं नास्ति गुरुं विना ॥ ७२ ॥ निरस्त सर्वसंदेहो ।
 एकीकृत्य सुदर्शनं ॥ रहस्यं यो दर्शयति । भजामि गुरुमीश्वरं ॥
 ॥ ७३ ॥ ज्ञानहीनो गुरुस्याज्यो । मिथ्यावादी विडम्बकः ॥
 स्वविश्रान्तिं न जानाति । परश्रान्तिकरोति किं ॥ ७४ ॥ शिला-
 याः किं परं ज्ञानं । शिलासंघप्रतारणे ॥ स्वयं तर्तुं न जानाति । परं
 निस्तारयेत्कथं ॥ ७५ ॥ न वंदनीयास्ते कष्टं । दर्शनात् भ्रान्तिका-
 रकाः ॥ वर्जयेत्तान् गुरुन् दूरे । धीरस्य तु समाश्रयेत् ॥ १७६ ॥ पा-
 खंडिनः पाप रताः ॥ नास्तिका भेदबुद्धयः ॥ स्त्रीलंपटादुराचाराः ।
 कृतघ्ना बकवृत्तयः ॥ १७७ ॥ कर्मभ्रष्टाः क्षमानृष्टाः । निंदितैर्केश-
 वादिभिः ॥ कामिनः क्रोधि नश्चैव । हिंसाचंडाः शठास्तथा ॥
 ॥ ७८ ॥ ज्ञानलुप्तान कर्तव्या ॥ महापापास्तथा प्रिये ॥ एभ्यो
 भिन्नो गुरुः सेव्यः । एकभक्त्या विचार्य च ॥ ७९ ॥ शिष्यादन्य-

चकथंपूजा । कथंध्यानंनिरामये ॥ ६३ ॥ गुरुर्विष्णुःसत्त्वमयो ।
राजसश्चतुराननः ॥ तामसोरुद्ररूपेण । सृजत्यवतिहंतिच ॥
॥ १६४ ॥ स्वयं ब्रह्ममयोभूत्वा । तत्परंचावलोकयेत् ॥ परा-
त्परतरंनान्यत् । सर्वगंतन्निरामयं ॥ ६५ ॥ तस्यावलोकनंप्रा-
प्य । सर्वसंगविवर्जितः ॥ एकाकीनिस्पृहःशान्तः । स्थातवै-
तत्प्रसादतः ॥ ६६ ॥ लब्धंवाथनलब्धंवा । स्वल्पंवाबहुलं-
तथा ॥ निष्कामेनैवभोक्तव्यं । सदासंतुष्टमानसं ॥ ६७ ॥
सर्वज्ञंपदमित्याहुः । देहीसर्वमयोभूवि ॥ सदानंदःसदाशांतो ।
रमतेयत्रकुत्रचित्र ॥ ६८ ॥ यत्रैवतिष्ठतेसोऽपि । सदेशःपुण्य-
भाजनः ॥ मुक्तस्यलक्षणंचैव । तवाग्रेकथितंमया ॥ ६९ ॥ उ-
पदेशस्त्वयंदेवि । गुरुमार्गेणमुक्तिदः ॥ गुरुभक्तिस्तथात्यंता ।
कर्तव्यावैमनीषिभिः ॥ १७० ॥ नित्ययुक्ताश्रयःसर्वो । वेदकृ-
त्सर्ववेदकृत् ॥ स्वपरज्ञानदाताच । तंवंदेगुरुमीश्वरं ॥ १७१ ॥

यद्यप्यर्धातानिगमाः । षडंगान्यागमाः प्रिये ॥ अध्यात्मादीनि
 शास्त्राणि । ज्ञानं नास्ति गुरुं विना ॥ ७२ ॥ निरस्त सर्वसंदेहो ।
 एकीकृत्य सुदर्शनं ॥ रहस्यं यो दर्शयति । भजामि गुरुमीश्वरं ॥
 ॥ ७३ ॥ ज्ञानहीनो गुरुस्त्याज्यो । मिथ्यावादी विडम्बकः ॥
 स्वविश्रान्तिं न जानाति । परशान्तिकरोति किं ॥ ७४ ॥ शिला-
 याः किं परं ज्ञानं । शिलासंघप्रतारणे ॥ स्वयंतर्तुं न जानाति । परं
 निस्तारयेत्कथं ॥ ७५ ॥ न वंदनीयास्ते कष्टं । दर्शनात् भ्रान्तिका-
 रकाः ॥ वर्जयेत्तान् गुरुन् दूरे । धीरस्य तु समाश्रयेत् ॥ १७६ ॥ पा-
 खंडिनः पाप रताः ॥ नास्तिकाभेदबुद्धयः ॥ स्त्रीलंपटादुराचाराः ।
 कृतघ्ना बकवृत्तयः ॥ १७७ ॥ कर्मभ्रष्टाः क्षमानष्टाः । निन्दितैश्च
 वादिनः ॥ कामिनः क्रोधि नश्चैव । हिंसाचंडाः शठास्तथा ॥
 ॥ ७८ ॥ ज्ञानलुप्तान् कर्तव्या ॥ महापापास्तथा प्रिये ॥ एभ्यो
 भिन्नो गुरुः सेव्यः । एकभक्त्या विचार्य च ॥ ७९ ॥ शिष्यादन्य-

त्रदेवेशि । नवदेवस्यकस्यचित् ॥ नराणांचफलप्राप्तौ । भक्ति-
 रेवहिकारणं ॥ १८० ॥ गूढाद्गूढाश्चप्रीताश्च । मौनेनसुसमाहिताः ॥
 सकृत्कामगतोवापि । पंचधागुरुरीरितः ॥ ८१ ॥ सर्वगुरुमुखा-
 लब्धं । सफलंपापनाशनं ॥ यद्यदात्महितंवस्तु । तत्तद्व्यंन
 वंचयेत् ॥ १८२ ॥ गुरुदेवार्पणंवस्तु । तेनतुष्टोस्मिसुव्रते ॥
 श्रीगुरोःपादुकांसुद्रां । मूलमंत्रंचगोपयेत् ॥ १८३ ॥ नताःस्मते
 नाथपदारविंदं । बुद्धींद्रियप्राणमनोवचोभिः । यच्चित्यतेभावतदा-
 त्मयुक्तौ । सुमुक्षूभिःकर्ममयोपशांति ॥ ८४ ॥ अनेनयद्भवे-
 त्कार्यं । तद्भदामितवप्रिये ॥ लोकोपकारकंदेवि । लौकिकंतुवि-
 वर्जयेत् ॥ ८५ ॥ लौकिकाद्धर्मतोयाति । ज्ञानहीनोभवार्णवे ।
 ज्ञानभावेचयत्सर्वं । कर्मनिष्कर्मशाम्यति ॥ ८६ ॥ इमांतुभक्ति
 भावेन । पठन्वैशृण्यादपि ॥ लिखित्वायत्प्रदानेन । तत्सर्वफ-
 लमश्नुते ॥ ८७ ॥ गुरुगीतामिमांदेवि । हृदिनित्यंविभावय ॥

महाव्याधिगतैर्दुःखैः । सर्वदाप्रजपेन्मुदा ॥ १८८ ॥ गुरुगीता-
क्षरैकैकं । मंत्रराजमिदं प्रिये ॥ अन्येचविविधामंत्राः । कलांना-
हतिषोडशीम् ॥ १८९ ॥ अगाधंफलमाप्नोति । गुरुगीताजपेन
तु ॥ सर्वपापहरादेवि । सर्वदारिद्र्यनाशिनी ॥ १९० ॥ काल-
मृत्युहराचैव । सर्वसंकटनाशिनी ॥ यक्षराक्षसभूतादि ।
चोरव्याघ्रविघातिनी ॥ ९१ ॥ सर्वोपद्रवकुष्ठादि । दुष्ट-
दोषनिवारिणी ॥ यत्फलंगुरुसानिध्यात् । तत्फलंपठनाद्भवेत् ॥
॥ ९२ ॥ महाव्याधिहराः सर्वाः । विभूतिः सिद्धिदाभवेत् ॥
अथवामोहनेवश्ये । स्वयमेवजपेत्सदा ॥ ९३ ॥ कुशदूर्वासने
देवि । ह्यासनेशुभ्रकंबले ॥ उपविश्यततोदेवि । जपेदेकाग्रमा-
नसः ॥ १९४ ॥ शुक्लं सर्वत्रवैप्रोक्तं । वश्येरक्तासनं प्रिये ॥
पद्मासनेजपेन्नित्यं । शान्तिवश्यकरंपरं ॥ ॥ १९५ ॥ वस्त्रासनेच
दारिद्र्यं । पाषाणेरोगसंभवः ॥ मेदिन्यांदुःखमाप्नोति । काष्ठेभ-

वतिनिष्फलम् ॥ ९६ ॥ कृष्णाजिनेज्ञानसिद्धिर्मोक्षश्रीर्व्याघ्रच-
र्मणि ॥ कुशासनेज्ञानसिद्धिः सर्वसिद्धिस्तुकं बले ॥ ९७ ॥ आ-
ग्नेयां कर्षणं चैव । वायव्यां शत्रुनाशनं ॥ नैऋत्यां दर्शनं चैव ।
ईशान्यां ज्ञानमेव च ॥ ९८ ॥ उदङ्मुखः शांतिं जाप्ये । वश्ये पूर्व-
मुखस्तथा ॥ याम्येतुमारणं प्रोक्तं । पश्चिमे च धनागमः ॥ ९९ ॥
मोहनं सर्वभूतानां । बन्धमोक्षकरं परं ॥ देवराज्ञां प्रियकरं । राजानं व-
शमानयेत् ॥ १०० ॥ मुखस्तंभकरं चैव । गुणानां च विवर्धनं ॥ दुष्कर्म-
नाशनं चैव । तथा सत्कर्मसिद्धिदं ॥ १०१ ॥ असिद्धं साधयेत् कार्यं
न वग्रहभया वहं ॥ दुःस्वप्ननाशनं चैव । सुस्वप्नफलदायकं ॥ २ ॥
सर्वशांतिकरं नित्यं । तथा बन्ध्यासुपुत्रदं ॥ अवैधव्यकरं स्त्रीणां ।
सौभाग्यस्य विवर्द्धनं ॥ ३ ॥ आयुरारोग्यमैश्वर्यं । पुत्रपौत्रवि-
वर्धनं ॥ निष्कामजापीविधवा । पठेन्मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ४ ॥
अवैधव्यं सकामात् । लभते चान्यजन्मनि ॥ सर्वदुःखभयं विघ्नं ।

नाशयेत्तापहारकं ॥ ५ ॥ सर्वपापप्रशमनं । धर्मकामार्थमोक्षदं
 ॥ ययंचिंतयतेकामं । तंतंप्राप्नोतिनिश्चितं ॥ ६ ॥ काम्यानांका-
 मधेनुर्वै । कल्पितेकल्पपादपः ॥ चिंतामणिश्चितितस्य । सर्व-
 मंगलकारकं ॥ ७ ॥ लिखित्वा पूजयेद्यस्तु । मोक्षश्चियमवाप्नु-
 यात् ॥ गुरुभक्तिर्विशेषेण । जायतेहृदिसर्वदा ॥ ८ ॥ जपंति
 शाक्ताः सौराश्चगाणपत्याश्चवैष्णवाः ॥ शैवाः पाशुपताः सर्वे ।
 सत्यंसत्यंनसंशयः ॥ ९ ॥ अथकाम्यजपस्थानं । कथयामिव-
 रानने ॥ सागरांतिसरिच्छीरे । तीर्थेहरिहरालये ॥ १० ॥ श-
 क्तिदेवालयेगोष्ठे । सर्वदेवालयेशुभे ॥ वटस्यधात्र्यामूलेवा ।
 मठेवृंदावनेतथा ॥ ११ ॥ पवित्रेनिर्मलेदेशे । जपानुष्ठानतोऽपि-
 वा ॥ निर्वेदनेनमौनेन । जपंस्तोत्रंसमारभेत् ॥ १२ ॥ जाप्ये-
 नजयमाप्नोति । जपसिद्धिंफलंतथा ॥ हीनकर्मत्यजेत्सर्वं । ग-
 र्हितस्थानमेवच ॥ १३ ॥ श्मशानभयभूमौवा । वटमूलेचकान-

ने ॥ सिद्ध्यंतिकानकेमूले । चूतवृक्षस्यसन्निधौ ॥ १४ ॥ पीता-
 सनमोहनेतु । ह्यसितंचाभिचारिके ॥ ज्ञेयंशुक्लंचशांत्यर्थ । वश्ये
 रक्तंप्रकीर्तितं ॥ २१५ ॥ जपंहीनासनंकुर्वन् । हीनकर्मफलप्र-
 दं ॥ गुरुगीतांप्रयाणेवा । संग्रामेरिपुसंकटे ॥ १६ ॥ जपन्जय-
 मवाप्नोति । मरणमुक्तिदायिकां ॥ सर्वकर्माणिसिद्ध्यन्ति । गुरु-
 पुत्रेनसंशयः ॥ १७ ॥ गुरुमंत्रोमुखेयस्य । तस्यसिद्ध्यन्तिनान्यथा ॥
 दीक्षयासर्वकर्माणि । सिद्ध्यन्तिगुरुपुत्रके ॥ १८ ॥ भवमूलवि-
 नाशाय । चाष्टपाशनिवृत्तये ॥ गुरुगीतांभसिस्नानं । तत्त्वज्ञः
 कुरुतेसदा ॥ १९ ॥ सएवसद्गुरुःसाक्षात् । सदसद्ब्रह्मवित्तमः ॥
 तस्यस्थानानिसर्वाणि । पवित्राणिनसंशयः ॥ २२० ॥ स-
 र्वशुद्धःपवित्रोऽसौ । स्वभावाद्यत्रतिष्ठति ॥ तत्रदेवगणाःसर्वे ।
 क्षेत्रपीठेचरन्तिच ॥ २१ ॥ आसनस्थाःशयानावा । गच्छन्तस्तिष्ठतोऽ-
 पिवा ॥ अश्वारूढागजारूढाः । सुशुप्ताजाग्रतोऽपिवा ॥ २२ ॥

शुचिर्भूताज्ञानवंतो । गुरुगीतांजपंतिये ॥ तस्यदर्शनसंस्पर्शात् ।
 पुनर्जन्मनविद्यते ॥ २३ ॥ समुद्रेवैयथातोयं । क्षीरेक्षीरंजलेज-
 लम् ॥ भिन्नेकुंभेयथाकाशं । तथात्मापरमात्मनि ॥ २४ ॥ त-
 थैवज्ञानवान्जीवः । परमात्मनिसर्वदा ॥ ऐक्येनरमतेज्ञानी ।
 यत्रकुवदिवानिशं ॥ २५ ॥ एवंविधोमहायुक्तो ।
 सर्वत्रवर्ततेसदा ॥ तस्मात्सर्वप्रकारेण । गुरुभक्तिसमाचरेत्
 ॥ २६ ॥ गुरुसंतोषणादेव । मुक्तोभवतिपार्वति ॥ अणिमादिषुभो-
 क्तृत्वं । कृपयादेविजायते ॥ २७ ॥ साम्येनरमतेज्ञानी । दिवावाय-
 दिवानिशी ॥ एवंविधोमहामौनी । त्रैलोक्यसमतां व्रजेत् ॥
 ॥ २८ ॥ अथसंसारिणः सर्वे । गुरुगीताजपेनतु ॥ सर्वानका-
 मांस्तुभुंजति । त्रिसत्यंममभाषितं ॥ २९ ॥ सत्यंसत्यंपुनःसत्यं ।
 धर्मसांख्यंमयोदितं ॥ गुरुगीतासमंस्तोत्रं ॥ नास्तितत्त्वंगुरोः
 परं ॥ ३० ॥ गुरुर्देवोगुरुर्धर्मो । गुरुर्निष्ठापरंतपः ॥ गुरोःपरतरं

नास्ति ॥ त्रिवारंकथयामिते ॥ ३१ ॥ धन्यामातापिताधन्यो ॥
 गोत्रं धन्यं कुलोद्भवः ॥ धन्या च वसुधादेवि । यत्र स्याद्गुरुभक्तता ॥
 ॥ ३२ ॥ आकल्पजन्मकोटीनां । यज्ञव्रततपःक्रियाः ॥ ताः
 सर्वाः सफलादेवि । गुरुसंतोषमात्रतः ॥ ३३ ॥ शरीरमिन्द्रियप्रा-
 णम् । अर्थस्वजनबंधुता ॥ मातुःकुलं पितृकुलं । गुरुमेव परं स्मरेत् ॥
 ॥ ३४ ॥ मंदभाग्याह्यशक्ताश्च । ये जनानां नुमन्वते ! गुरुसे-
 वासुविमुखाः । पच्यन्ते नरकेऽशुचौ ॥ ३५ ॥ विद्याधनं बलं चैव ।
 तेषां भाग्यं निरर्थकं ॥ एषां गुरुकृपानास्ति । अधोगच्छन्ति पार्वति
 ॥ ३६ ॥ ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च । देवाश्च पितृकिंनराः ॥ सिद्ध-
 चारणयक्षाश्च । अन्ये च मुनयोजनाः ॥ ३७ ॥ गुरुभावः परं ती-
 र्थं । अन्यतीर्थं निरर्थकं । सर्वतीर्थमयं देवि । श्रीगुरोश्चरणांबुजं ॥
 ॥ ३८ ॥ कन्याभोगस्तामंदाः । स्वकांतायाः पराङ्मुखाः ॥
 अतः परं मया देवि । कथितं नममप्रिये ॥ ३९ ॥ इदं रहस्यमस्पृष्टं

वक्तव्यंचवरानने ॥ सुगोप्यंचतवाप्रेतु ममात्मप्रीतयेसति ॥
 ॥ ४० ॥ स्वामिसुख्यगणेशाद्यान् । वैष्णवादींश्चपार्वति ॥ न
 वक्तव्यंमहामाये । पादस्पर्शकुरुष्वमे ॥ ४१ ॥ अभक्तेवंचकेधू-
 र्ते । पाषंडेनास्तिकादिषु ॥ मनसापिनवक्तव्या । गुरुगीताक-
 दाचन ॥ ४२ ॥ गुरवोबहवःसन्ति । शिष्यवित्तापहारकाः ॥ त-
 मेकंदुर्लभमन्ये । शिष्यहृत्तापहारकं ॥ ४३ ॥ चातुर्यवान्विवेकी
 च । अध्यात्मज्ञानवान्शुचिः ॥ मानसंनिर्मलयस्य । गुरुत्वंतस्य
 शोभते ॥ ४४ ॥ गुरवोनिर्मलाः शांताः । साधवोमितभाषिणः
 ॥ कामक्रोधविनिर्मुक्ताः । सदाचाराजितेन्द्रियाः ॥ ४५ ॥ कृ-
 तायागुरुभक्तेस्तु । वेदशास्त्रानुसारतः ॥ मुच्यतेपातकाद्धोरात् ।
 गुरुभक्तोविशेषतः ॥ २४६ ॥ दुः संगंचपरित्यज्य । पापकर्मपरित्य-
 जेत् ॥ चित्तचिन्हमिदंयस्य । तस्यदीक्षाविधीयते ॥ ४७ ॥ चि-
 त्तत्यागानियुक्तश्च । क्रोधगर्वविवर्जितः ॥ द्वैतभावपरित्यागी ।

नास्ति ॥ त्रिवारंकथयामिते ॥ ३१ ॥ धन्यामातापिताधन्यो ॥
 गोत्रं धन्यंकुलोद्भवः ॥ धन्याचवसुधादेवि । यत्र स्याद्गुरुभक्तता ॥
 ॥ ३२ ॥ आकल्पजन्मकोटीनां । यज्ञव्रततपःक्रियाः ॥ ताः
 सर्वाः सफलादेवि । गुरुसंतोषमात्रतः ॥ ३३ ॥ शरीरमिन्द्रियप्रा-
 णम् । अर्थस्वजनबंधुता ॥ मातुःकुलं पितृकुलं । गुरुमेव परं स्मरेत् ॥
 ॥ ३४ ॥ मंदभाग्याह्यशक्ताश्च । ये जनानानुमन्वते ! गुरुसे-
 वासुविमुखाः । पच्यन्ते नरकेऽशुचौ ॥ ३५ ॥ विद्याधनं बलं चैव ।
 तेषां भाग्यं निरर्थकं ॥ एषां गुरुकृपानास्ति । अधोगच्छन्ति पार्वति
 ॥ ३६ ॥ ब्रह्माविष्णुश्च रुद्रश्च । देवाश्च पितृकिन्नराः ॥ सिद्ध-
 चारणयक्षाश्च । अन्ये च मुनयोजनाः ॥ ३७ ॥ गुरुभावः परं ती-
 र्थं । अन्यतीर्थं निरर्थकं । सर्वतीर्थमयं देवि । श्रीगुरोश्चरणाम्बुजं ॥
 ॥ ३८ ॥ कन्याभोगरतामंदाः । स्वकांतायाः पराङ्मुखाः ॥
 अतः परं मया देवि । कथितं न मम प्रिये ॥ ३९ ॥ इदं रहस्यमस्पृष्टं

वक्तव्यंचवरानने ॥ सुगोप्यंचतवाप्रेतु ममात्मप्रीतयेसति ॥
 ॥ ४० ॥ स्वामिसुख्यगणेशाद्यान् । वैष्णवादींश्चपार्वति ॥ न
 वक्तव्यंमहामाये । पादस्पर्शकुरुष्वमे ॥ ४१ ॥ अभक्तेवंचकेधू-
 तै । पाषंडेनास्तिकादिषु ॥ मनसापिनवक्तव्या । गुरुगीताक-
 दाचन ॥ ४२ ॥ गुरवोबहवःसन्ति । शिष्यवित्तापहारकाः ॥ त-
 मेकंदुर्लभमन्ये । शिष्यहृत्तापहारकं ॥ ४३ ॥ चातुर्यवान्विवेकी
 च । अध्यात्मज्ञानवान्शुचिः ॥ मानसंनिर्मलयस्य । गुरुत्वंतस्य
 शोभते ॥ ४४ ॥ गुरवोनिर्मलाः शांताः । साधवोमितभाषिणः
 ॥ कामक्रोधविनिर्मुक्ताः । सदाचाराजितेंद्रियाः ॥ ४५ ॥ कृ-
 तायागुरुभक्तेस्तु । वेदशास्त्रानुसारतः ॥ मुच्यतेपातकाद्धोरात् ।
 गुरुभक्तोविशेषतः ॥ २४६ ॥ दुः संगंचपरित्यज्य । पापकर्मपरित्य-
 जेत् ॥ चित्तचिन्हमिदंयस्य । तस्यदीक्षाविधीयते ॥ ४७ ॥ चि-
 त्तत्यागानियुक्तश्च । क्रोधगर्वविवर्जितः ॥ द्वैतभावपरित्यागी ।

तस्य दीक्षाविधीयते ॥४८॥ एतलक्षणयुक्तत्वं । सर्वभूतहिते रतं ॥
निर्मलं जीवितं यस्य । तस्य दीक्षाविधीयते ॥४९॥ क्रियायान्वितं
पूर्वं दीक्षाजालं निरूपितं ॥ मंत्रदीक्षाभिधं सांगोपांगं सर्वशिवो-
दितं ॥२५०॥ क्रियायासादि रहितां । गुरुसायुज्यदायिनीं । गुरु-
दीक्षां विना को वा । गुरुत्वाचारपालकः ॥ ५१ ॥ शक्तो न चापिश-
क्तो वा । दैशिकांघ्रिसमाश्रयात् ॥ तस्य जन्मास्ति सफलं । भोगमो-
क्षफलप्रदं ॥५२॥ अत्यंतचित्तपक्वस्य । श्रद्धाभक्तियुतस्य च ।
प्रवक्तव्यमिदं देवि । ममात्मप्रीतये सदा ॥ ५३ ॥ सच्चिदानंद-
रूपाय । व्यापिने परमात्मने ॥ नमः श्रीगुरुनाथाय । प्रकाशानं-
दमूर्तये ॥ ५४ ॥ सत्यानंदस्वरूपाय । बोधैकसुखकारिणे ॥
नमो वेदांतवेद्याय । गुरवे बुद्धिसाक्षिणे ॥ ५५ ॥ नमस्ते नाथ भ-
गवन् । शिवाय गुरुरूपिणे ॥ विद्यावतारसंसिद्धये । स्वीकृताने-
कविग्रहे ॥ ५६ ॥ नवायनवरूपाय । परमार्थैकरूपिणे ॥ सर्वा-

ज्ञानतमोभेद । भानवेचिद्धनायते ॥ ५७ ॥ स्वतंत्रायदयाकल-
 म । विग्रहायशिवात्मने ॥ परतंत्रायभक्तानां । भव्यानांभव्य-
 रूपिणे ॥ ५८ ॥ विवेकिनांविवेकाय । विमर्शायविमर्शिनां ॥
 प्रकाशिनांप्रकाशाय । ज्ञानिनांज्ञानिरूपिणे ॥ ५९ ॥ पुरस्ता-
 त्पार्श्वयोःपृष्ठे । नमस्कुर्यादुपर्यधः ॥ सदामच्चित्तरूपेण । विधे-
 हिभवदासनं ॥ ६० ॥ श्रीगुरुंपरमानंदं । वंदेआनंदविग्रहं ॥
 यस्यसंन्निधिमात्रेण । चिदानंदायतेनमः ॥ ६१ ॥ नमोस्तुगुर-
 वेतुभ्यं । सहजानंदरूपिणे ॥ यस्यावागमृतंहंति । विषंसंसार-
 संज्ञकं ॥ ६२ ॥ नानायुक्त्युपदेशेन । तारिताशिष्यसंततिः ॥
 तत्कृपासारवेदेन । गुरुचित्पदमच्युतं ॥ ६३ ॥ अच्युतायनम-
 स्तस्मै । गुरवेपरमात्मने ॥ स्वामोक्तपदेच्छूनां । दत्तयेना-
 च्युतपदं ॥ ६४ ॥ नमोऽच्युतायगुरवे । ज्ञानध्वांतैकभानवे ॥ शि-
 ष्यसन्मार्गपटवे । कृपापीयूषसिंधवे ॥ ६५ ॥ ॐअच्युतायगु-

स्वे । शिष्यसंसारहेतवे ॥ भक्तकार्यैकसिंहाय । नमस्तेचित्सुखा-
 त्मने ॥ ६६ ॥ गुरुनामसमंदैवं । नपितानचवांधवाः ॥ गुरुनाम-
 समःस्वामी । नेदृशंपरमंपदं ॥ ६७ ॥ एकाक्षरप्रदातारं । योगुरुनै-
 वमन्यते ॥ श्वानयोनिशतंगत्वा । चांडालेष्वपिजायते ॥ ६८ ॥
 गुरुत्यागाद्भवेन्मृत्युः । मंत्रत्यागाद्वरिद्रता ॥ गुरुमंत्रपरित्यागी ।
 रौखंनरकंव्रजेत् ॥ ६९ ॥ शिवकोधाद्गुरुस्त्राता । गुरुकोधाच्छि-
 वोनहि ॥ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन । गुरोराज्ञानलंघयेत् ॥ ७० ॥
 संसारसागरसमुद्धरणैकमंत्रं । ब्रह्मादिदेवमुनिपूजितसिद्धमंत्रं ॥
 दारिद्र्यदुःखभवरोगविनाशमंत्रं । वंदेमहाभयहरंगुरुराजमंत्रं ॥
 ॥ ७१ ॥ सप्तकोटिमहामंत्राः । चित्तविभ्रंशकारकाः ॥ एकएवपरो
 मंत्रो । गुरुरित्यक्षरद्वयं ॥ ७२ ॥ यस्यप्रसादादहमेवसर्वं । म-
 य्येवसर्वपरिकल्पितंच ॥ इत्थंविजानामिसदात्मरूपं । तस्यांग्रि-
 पद्मंप्रणतोऽस्मिनित्यं ॥ ७३ ॥ अज्ञानतिमिरांधस्य । विषयाकां-

तचेतसः ॥ ज्ञानप्रभाप्रदानेन । प्रसादंकुरुमेप्रभो ॥ २७४ ॥
 इति श्रीस्कंदपुराणे उत्तरखंडे उमामहेश्वरसंवादे गुरुगीता समाप्ता ॥
 श्रीमत्सच्चित्सुखानंदसद्गुरुमूर्त्यर्पणमस्तु ॥ श्रीशिवमंगलरूपार्प-
 णमस्तु ॥ ॥ ॥

हें पुस्तक पुणें पेठ शनवार मेहुणपुरा येथें रावजी श्रीधर गोंधळेकर यांनीं आपले
 जगद्धितेच्छु छापखान्यांत छापून पुणें येथें प्रसिद्ध केलें.

शके १८२७.

आवृत्ति ४ थी.

इतिगुरुगीतासमाप्तः

